

Mál nr. 36/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila : (V1) og (V2).

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækja: (A) og (B).

Sakarskipting.

Gögn.

1. Málskot móttakið 5. janúar 2024.
2. Bréf V1, dags. 15. febrúar 2024, ásamt fylgiskjöllum.
3. Bréf V2, dags. 14. febrúar 2024.
4. Viðbótarathugasemdir M, dags. 21. febrúar 2024.

Málsatvik.

Samkvæmt fyrirbyggjandi lögregluskýrslu varð árekstur með bifreiðunum A og B á þjóðvegi 1 við Bakkaselsbrekku í Öxnadal þann 25. ágúst 2023. Veitti lögreglan því athygli að bremsuför byrjuðu um það bil 50 metrum eftir að óbrotna línan á veginum brotnar og heimilar framúrakstur. Bifreiðin A, sem er í eigu M, var með hjólhýsi í eftirdragi. Ökumaður A lýsir tildrögum árekstursins með þeim hætti að hann hafi ekið bifreið sinni á eftir bifreið með hjólhýsi í eftirdragi, ökumaður þeirrar bifreiðar hafi gefið stefnuljós til hægri þess merkis að ökumanni A væri óhætt að aka fram úr sér. Ökumaður A hafi þá gefið stefnuljós til vinstri til upplýsinga um að hann ætlaði að hefja framúrakstur en þar sem línan í götunni var ennþá „bein“ hafi hann beðið í stutta stund þar sem línan hætti að vera „bein“ skömmu seinna. Þá hafi hann litið í baksýnispegilinn og fram á við til að tryggja að honum væri óhætt að hefja framúrakstur. Þegar hann ók inn á vinstri akrein til að hefja framúraksturinn leit hann í baksýnispegilinn og sá hvar ökumaður vöruflutningabifreiðarinnar B var einnig farinn fyrir á vinstri akrein sem varð til þess að ökumaður B ók með hægri hliðarspegil bifreiðar sinnar utan í vinstri afturhlið hjólhýsisins með þeim afleiðingum að hjólhýsið „fór af stað“, dráttarkúla bifreiðarinnar brotnaði og hjólhýsið valt niður brekkuna. Ökumaður B segir í framburði sínum að hann hafi ekið niður Bakkaselsbrekku á eftir þremur öðrum bifreiðum. Sagði ökumann bifreiðar sem ók á undan honum hafa tekið fram úr tveimur fyrstu bifreiðunum og í kjölfarið hafi hann ákveðið að hefja framúrakstur og gefið stefnuljós til vinstri þess efnis. Þegar hann hafi ætlað að aka framúr bifreiðinni A hafi ökumaður hennar ekið í veg fyrir sig með þeim afleiðingum að hjólhýsið sem var í afturdragi A fór í hægri hliðarspegil bifreiðar hans og fór hjólhýsið í kjölfarið út af veginum.

Ágreiningur um sakarskiptingu var lagður fyrir tjónanefnd vátryggingafélaganna sem felldi alla sök á ökumann A fyrir að gæta ekki nægjanlega að umferð fyrir aftan sig áður en hann hóf framúrakstur. M eru ósammála þeirri niðurstöðu og leggja áherslu á að ökumaður B hafi ákveðið að hefja framúrakstur á beinni línu og ætlaði sér að aka fram úr þremur ökutækjum og tveimur hjólhýsum. Bremsuförin sem tiltekin eru í lögregluskýrslu eru eftir hjólhýsið en ekki vöruflutningabílinn. Telja M að óhappið hafi gerst þegar um 50 metrar voru búnir af brotinni línu sem þau telja að sýni að ökumaður B hafi verið löngu kominn yfir á öfugan vegarhelming, þ.e. á óbrotinni línu. Vísar M til fyrirbyggjandi vitnisframburðar ökumanns bifreiðar nr. 5 í bílaröðinni sem staðfestir að ökumaður A hafi hafið framúrakstur um leið og óbrotinni línu lauk. Þá vísar M einnig til framburðar ökumanns bifreiðar nr. 1 sem staðfestir í framburði sínum að enginn annar bíll hafi farið fram úr annar en B og að hann hafi farið fram úr á óbrotinni línu og hafi lent á hjólhýsinu.

V1 skilar ekki frekari athugasemdum í málinu. V2 vísar til þess að óumdeilt sé að ökumaður A hóf framúrakstur eftir að ökumaður B hafði þegar hafið framúrakstur. Telur V2 með öllu ósannað að ökumaður B hafi hafið framúrakstur yfir óbrotna línu líkt og M halda fram og sé sá framburður einhliða kominn frá M. Telur V2 ljóst að ökumaður A gerðist brotlegur við c-lið 2. mgr. 23. gr. umferðarlaga nr. 77/2019.

Álit.

Samkvæmt b-lið 2. mgr. 23. gr. umferðarlaga nr. 77/2019 skal ökumaður sem ætlar fram úr ökutæki ganga úr skugga um að það sé unnt án hættu og athuga sérstaklega að sá sem á undan er hafi ekki gefið merki um að hann ætli að beygja til vinstri eða aka fram úr öðru ökutæki sem á undan er. Samkvæmt c-lið sömu greinar skal ökumaður athuga sérstaklega hvort ökumaður sem á eftir ekur hafi byrjað akstur fram úr honum. Samkvæmt fyrirbyggjandi lögregluskýrslu varð árekstur skömmu eftir að óbrotin miðlína endaði og fullbrotin miðlína tók við á veginum. Samkvæmt d-lið 23. gr. þágildandi reglugerðar um umferðarmerki og notkun þeirra nr. 289/1995 gefur fullbrotin miðlína til kynna að framúrakstur sé heimill sé fyllstu varúðar gætt. Samkvæmt a-lið sömu greinar gefur óbrotin lína til kynna að hættulegt sé að aka yfir hana og óheimilt nema brýna nauðsyn beri til. Þá segir í 5. gr. laga nr. 30/2019 um ökutækjatryggingar að ef tjón hlýst af árekstri ökutækja skiptist tjónið á þau í réttu hlutfalli við sök þeirra sem hlut eiga að máli og með hliðsjón af atvikum öllum.

Með hliðsjón af þeim lagaákvæðum sem um framúrakstur gilda og nefnd eru hér að framan er rík aðgæsluskylda lögð á ökumenn við framúrakstur. Af gögnum málsins þykir sannað m.a. af framburði vitna að ökumaður A hóf framúrakstur er ökumaður B hafði þegar hafið framúrakstur og gætti ökumaður A þannig ekki að c-lið 2. mgr. 23. gr. umferðarlaga er hann hóf framúraksturinn og ber því meginsök á árekstrinum. Hvað háttsemi ökumanns B varðar þá verður að telja með vísan til framburðar vitna að hann hafi hafið framúrakstur áður en hann kom að fullbrotinni línu og braut hann þannig gegn a-lið 23. gr. þágildandi reglugerðar um umferðarmerki og notkun þeirra nr. 289/1995 enda hóf hann framúrakstur þar sem óbrotin miðlína var til staðar. Ber hann þannig einnig nokkra sök á umræddum árekstri. Meta verður sök hans með hliðsjón af aðstæðum öllum og er þá sérstaklega litið til þess að ökumaður fremstu bifreiðarinnar hafði hægt verulega á bifreið sinni til að gefa öðrum ökutækjum kost á framúrakstri og stutt var í fullbrotna miðlínu. Með hliðsjón af atvikum öllum, skal sök skiptast þannig að ökumaður A ber 2/3 hluta sakar og ökumaður B ber 1/3 hluta sakar á umræddum árekstri.

Niðurstaða.

Ökumaður bifreiðarinnar A ber 2/3 hluta sakar og ökumaður B ber 1/3 hluta sakar á umræddum árekstri.

Reykjavík, 28. maí 2024.
rafræn undirskrift

Póra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir